

Muinsuskaitseameti ootused riikliku pärandi käsitlemiseks üldplaneeringutes

Anni Martin

Muinsuskaitseameti ehituspärandi valdkonna juht

19.05.2021

MUINSUSKAITSEAMET

Ungri rahvaste kultuur...
e.ee

Eesti kultuurimälestis.j...
ipedia.org

Ugri heritage - 照片 | ...
facebook.com

Kultuuripärand | Kaitse...
pallasart.ee

Khanty - Wikipedia, den frie ...
da.wikipedia.org

Картины Финно-Угры — ку...
artnow.ru

Kultuuripärand | Kaitse...
kaitsealad.ee

Eesti kultuuripärand – E...
estinst.ee

Mälu on inimese põhivajadus

**“Inimene on justkui endakootud tähistusvõrkudesse
püütud loom”**

antropoloog Clifford Geertz

**“Tähendusi luuakse ja neid ühtlustatakse
kommunikatsiooni kaudu”**

sotsiaalse konstruktsionismi teoreetikud

**ÜP on suurimaid kommunikatsiooniate
ruumiplaneerimises - huvide kaardistamine,
tasakaalustamine, kokkulepped kogukonna,
omanike, ametitega**

MUINSUSKAITSEAMET

Miks on pärand oluline?

Inimese supervõime on kohanemine. Selleks on oluline stabiilsus argikeskkonnas, argirutiinides

Ehitatud keskkond kannab inimloomingu mälu, aitab orienteeruda nii ruumis, aga ka **ajas**

Pärandil on oluline roll inimeste ja kogukonna identiteediloomes

Enamasti on just pärand see, mis loob paiga kuvandi väljapoole

Kultuuripärand ei ole üksnes muinsuskaitseaduse alusel kultuurimälestiseks tunnistatud objektid ja alad, vaid **kultuuriväärtuslik keskkond laiemalt** (ÜP-s sh miljööalad, objektid jms)

MUINSUSKAITSEAMET

Urvaste Parish - Wikipedia
en.wikipedia.org

Urvaste - Wikipedia
et.wikipedia.org

Urvaste ürgorg
et.wikipedia.org

Urb...

Vaatamisväärsused Eestis - Urvaste ürgorg
puhkuseestis.ee

Urvaste church and La...
visitsouthestonia.com

Urvaste church
visitestoni...

arch park ...

urvaste Instagram posts (phot...
picuki.com

Urvaste church and La...
visitsouthestonia.com

Estonian Manors Portal
mois.ee

Urvaste Church, Võrumaa, Estonia ...

Urvaste kiriku katuse remont edeneb ...

Inimesed ja kultuuripärand

84% jaoks on kultuuripärand oluline

82% arvab, et kultuuripärand on **oluline kogukonnale**
ja 94%, et **riigile**

86% **tunneb uhkust** oma piirkonna või riigi ajaloolise
mälestise ja pärimuse üle

Euroopa Komisjon viis 2017. aastal läbi kultuuripärandi teemalise küsitluse –
<http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/SPECIAL/surveyKy/2150>

MUINSUSKAITSEAMET

Miks on vaja pärandit hoida?

Põhiseaduslik ülesanne: „kindlustada ja arendada riiki, mis peab tagama eesti rahvuse, keele ja **kultuuri säilimise läbi aegade**“

Kultuuripärandi väärtustamine ja säilitamine on **ühiskonna ühine kohustus** (MuKS § 3 lg 1)

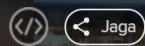
Sellest, mis on meie jaoks oluline ja tähenduslik meid igapäevaselt ümbritsevas, saab sageli aru alles siis, kui see on kadumise äärel või juba jäädavalt kadunud.

Kaitseväelased lasid Tapa endise mõisa õhku

EESTI

29.04.2020 21:36

KAITSEVÄELASED LASID TAPA ENDISE MÕISA ÕHKU

31.05.2019, 19:02

Allkirjade kogumine osutus asjatuks, Mustamäe ajalooline villa läks ikkagi lammutamisele (174)

Fred Püss
reporter-toimetaja

974

Reopalu kalmistu juhtum

40 kilo metalli *versus* sajad anonüümsed hauad

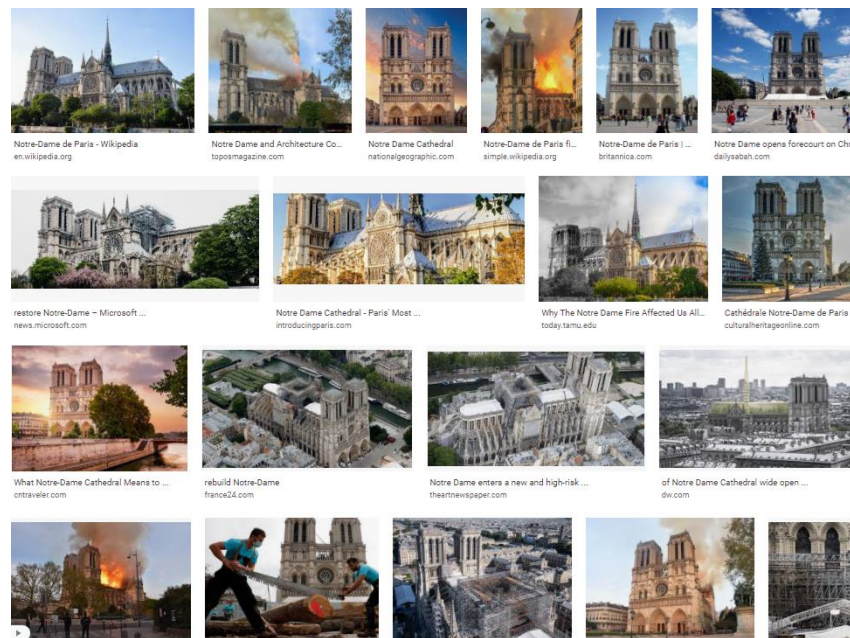
300 eurot metalli kokkuostust *versus* 30 000
plaatide taastamiseks

Notre-Dame`i põleng 2019

delfi.ee

Google pilditsingu
vaste "Notre-Dame"

PLANEERIMISSEADUSE
LAHTISELETAJA EHK AJAVEEB

Ruumiline planeerimine ▾ Õigusaktid ja kohti

Koolitused ▾ Mereala planeerimine ▾ Ki

Üldplaneeringute koostamine 2019-2020 ▾

Muinsuskaitseameti juhend üldplaneeringu koostamise kohta

Korrastatud ja hoitud kultuuriväärtused loovad parema ja atraktiivsema elukeskkonna, mis aitab kaasa elukvaliteedi tõusule, loob töökohti, elavdab majandust ja kasvatab piirkonna konkurentsivõimet. Kultuuripärandi väärtustamine, arendamine ja säilitamine on ühtaegu nii ühiskonna ühine kohustus kui ka võimalus.

Üldplaneeringu koostamisel on oluline arvestada kultuuripärandiga kui avaliku väärtusega ja nende säilimise ja kasutuses hoidmise toetamiseks teha koostööd [Muinsuskaitseametiga](#). Koostöö hõlbustamiseks on Muinsuskaitseamet koostanud [juhendi kohalikele omavalitsustele linna/valla üldplaneeringu koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algamise kohta](#).

MUINSUSKAITSEAMET

1. Kultuuripärandi kui olulise avaliku huviga arvestamine (kooskõlastamise alus)
2. Soovitused kohaliku tähtsusega pärandi määratlemiseks
3. Koostöö tegija pooleli olevates menetlustes

Kultuuripärandiga arvestamine - amet kui koostöö tegemise partner

- **Riik ja kohaliku omavalitsuse üksused arvestavad kultuuripärandi kui avaliku väärtusega ja teevad omavahel koostööd, et toetada kultuuripärandi säilitamist ja kasutuses hoidmist (MuKs § 3 lg 7)**
- **PlanS § 8-12:**
 - Elukeskkonna parendamise põhimõte
 - Kestliku kahanemise põhimõte
 - Säästva arengu ja säästliku maakasutuse põhimõte
 - Huvide tasakaalustamise põhimõte

Riiklik kultuuripärand - pärand, mis on oluline nii kohaliku kogukonna kui riigi kogukonna jaoks

MUINSUSKAITSEAMET

Maakonnaplaneeringu täpsustamine

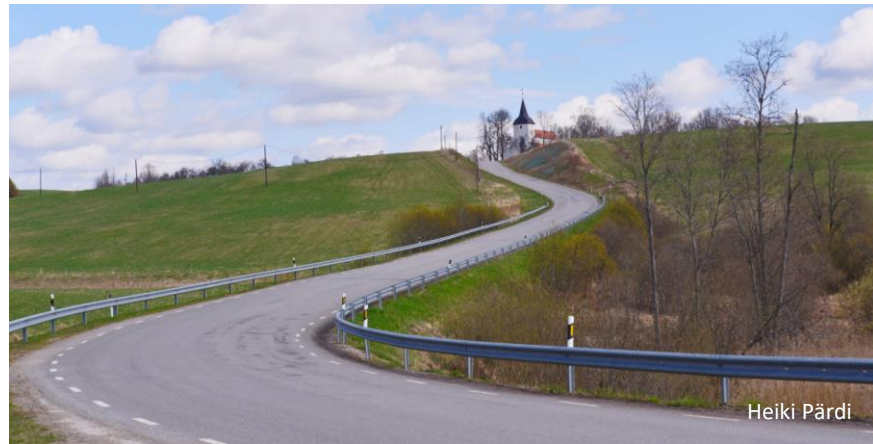
MUINSUSKAITSEAMET

Järvamaa
maakonnaplaneering

Väärtuslik maastiku defineerimine ÜP tasandil - mis need väärtused on ja, kuidas neid säilitada, arendada?

Mälestiste kaugvaadete säilitamine

Heiki Pärdi

Toimetulek meie keerulise ajalooga aitab meil
tulla määramatusega olevikus!

Täname kaasa mõtlemast!

anni.martin@muinsuskaitseamet.ee

